

Neix un sentiment de poble

En els primers segles del passat mil·lenari, Montgat era una part molt petita de la parròquia de Sant Cebrià de Tiana, una part escassament poblada: el Castell, la masia de Can Matheu i gairebé res més. Malgrat això, i segurament per la singularitat de la seva orografia, aquest topònim fou sovint utilitzat en la documentació de l'època, amb l'afegit de la seva pertinença a la parròquia de Tiana i en ocasions sense aquest aclariment.

Els registres més antics

També en els registres sacramentals i notariais de la parròquia s'utilitzà "de Montgat" en els documents referits als seus habitants. El més antic dels que hem trobat és el testament signat el 24 de gener del 1566, "yo Speransa Nadala muller de Pere Nadal de Mongat...", o el del 13 de desembre del 1570 "...yo Angela Matheua muller de senyor nanthoni Matheu de mongat dela parroquia de San Cipria de Tiana...". I encara el del 8 de juny del 1592: "eularia mateua muller den juan mateu pescador o pages de mongat de la parroquia de sant cipria de tiana del bisbat de barsalona detenguda de gran malaltia corporal en la casa del dit joan mateu mon marit en la cambra del cap de la sala prop la torre..." (es refereix a la torre de guaita que encara es conserva), i així podríem continuar força anotacions semblants que, en canvi, no

trobem pel que fa als veïns d'altres zones de Tiana.

Cap a la segona meitat del segle XVII, la pirateria, fins llavors habitual a la nostra costa, anà minvant per desaparèixer definitivament a principis del segle XVIII. Això va permetre que els pescadors tianencs anessin substituint les barraques on guardaven els ormeigs de pesca per edificacions, encara que modestes, preparades per la residència estable de llurs famílies, i la formació d'una estructura urbana força separada del que fins llavors havia estat el seu referent de relació social: el nucli urbà de Tiana.

Un fenomen de comarca

Aquesta situació d'aïllament respecte al centre administratiu civil i religiós, compartit per altres poblacions del Baix Maresme, agreujat per la manca de serveis de les autoritats vers els nous barris, crearen un sentiment de pertinença a una comunitat pròpia que els allunyava cada vegada més dels centres de decisió política i administrativa. Així fou com l'any 1785 Vilassar de Mar es constituí com a municipi independent de Sant Genís de Vilassar. El 1812 ho feu El Masnou respecte al de Teià, amb la incorporació el 1846 del Veïnat de Mar d'Alella. I finalment, Premià de Mar, el 1836, respecte a Premià de Dalt.

En el cas de Montgat la situació era substancialment

diferent pel poc pes demogràfic i la reduïda dimensió del nou nucli. Aquest comprenia solament el que avui coneixem com Barri Antic. Però això va canviar a la segona meitat del segle XIX i a principis del XX.

Factors de canvi

Dos factors van contribuir a aquest canvi. El primer fou la culminació el 1857 de la construcció de l'església de Santa Maria i Sant Joan, iniciada 40 anys abans, i la seva proclamació com a parròquia el 29 de desembre de 1867, amb responsabilitat en tot el territori que conforma l'actual terme municipal, i que a efectes administratius i electorals fou designat com a districte 2n. de Tiana. L'altre factor va ser la progressiva industrialització del barri de Les Mallorquines, que comportà una immigració destacable i procedent, adés de les veïnes Badalona i Barcelona, del sud de Catalunya, de València i d'Aragó i, ja als inicis del segle XX, de Múrcia.

Tot i el sentiment de pertinença a una entitat pròpia, reforçat per la independència parroquial, que limitava la necessitat de desplaçar-se al centre de Tiana a les gestions amb l'administració municipal, els vincles familiars dels veïns de Montgat amb els de Tiana encara mantenien un lligam afectiu entre els dos nuclis que dificultaven que és consolidés el desig d'independència.

Abelard Chimisanas i Julià